

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૩૬૩૧/૨૦૦૮

વિથ

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૭૦૯૦/૨૦૦૮

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી મોહિન્દર પાલ

૧	શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના રિપોર્ટરોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપી શકાય?	
૨	રિપોર્ટરને સોંપી શકાય કે નહીં?	
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની અંતિમ નકલ જોવા માગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર સવાલનો સમાવેશ થાય છે?	

કેવલ કિરશન રાણા... અરજદાર (ઓ)

વિરુદ્ધ

ઓઈલ અને નેચરલ ગેસ કોર્પોરેશન લિમિટેડ અને ૧... સામાવાળા (ઓ)

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(રો) નં. ૧ તરફે વકીલ સુશ્રી ઉત્પાલા એસ. બોરા

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફે વકીલ શ્રી અજય આર. મહેતા

સામાવાળા(ઓ) નં. ૨ તરફે નોટિસની બજવણી કરવામાં આવી

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી મોહિન્દર પાલ

તારીખ: ૦૭/૦૩/૨૦૧૭

મૌખિક ચુકાદો

૧. રાજીનામાની તારીખ પહેલાંના સમયગાળા માટે સેવા વિષયક લાભો આપવા માટે સમાન પ્રશ્ન સંકળાયેલ હોવાથી આ બંને અરજીઓ સાથે હાથ ધરવામાં આવે છે.

૨. ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૪ હેઠળની આ બંને અરજીઓ, તારીખ ૨૭.૬.૨૦૦૭ ના કચેરી હુકમ હેઠળ અરજદારો હકદાર હતા તેવા અરજદારોના પગાર નિર્ધારણ અંગેના પગાર વિસંગતતા પેટે અરજદારોને વળતર ચૂકવવાના સામાવાળાના ઇનકાર સામે નિર્દેશિત કરવામાં આવી છે.

૩. સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૩૬૩૧/૨૦૦૮ ના અરજદાર મૂળ તારીખ ૧૯.૧૧.૧૯૭૯ થી આસિસ્ટન્ટ કેમિસ્ટના હોદ્દા પર નિમણૂક પામ્યા હતા.

ત્યારબાદ, તેઓ વર્ષ ૧૯૮૨ માં કેમિસ્ટના હોદ્દા પર અને વર્ષ ૧૯૮૭ માં સીનિયર કેમિસ્ટ તરીકે અને તારીખ ૧.૧.૧૯૮૨ થી રૂ. ૭૦૦૦-૯૬૦૦ ના પગારધોરણમાં ડેપ્યુટી સુપ્રિન્ટેન્ડિંગ કેમિસ્ટ તરીકે બઢતી પામ્યા હતા. અરજદારને આખરે તારીખ ૧.૧.૧૯૮૬ થી રૂ. ૭૫૦૦-૯૬૦૦ ના અગાઉના સુધારેલા પગારધોરણમાં સુપ્રિન્ટેન્ડિંગ કેમિસ્ટના હોદ્દા પર બઢતી આપવામાં આવી હતી. સદર પગારધોરણ તારીખ ૧.૧.૧૯૮૭ થી સુધારીને રૂ. ૧૭,૫૦૦ – રૂ. ૨૨,૩૦૦/- કરવામાં આવ્યું હતું.

જ. સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૭૦૯૦/૨૦૦૮ ના અરજદાર મૂળ તારીખ ૯.૨.૧૯૮૩ થી કેમિસ્ટના હોદ્દા પર નિમણૂક પામ્યા હતા. ત્યારબાદ, તેઓ તારીખ ૧.૧.૧૯૮૮ થી સીનિયર કેમિસ્ટના હોદ્દા પર બઢતી પામ્યા હતા. સદર અરજદારને ત્યારબાદ તારીખ ૧.૧.૧૯૮૩ થી રૂ. ૭૦૦૦-૯૬૦૦ ના પગારધોરણમાં ડેપ્યુટી સુપ્રિન્ટેન્ડિંગ કેમિસ્ટના હોદ્દા પર વધુ બઢતી આપવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, તેઓને તારીખ ૧.૧.૧૯૮૬ થી રૂ. ૭૫૦૦-૯૬૦૦ ના અગાઉના સુધારેલા પગારધોરણમાં સુપ્રિન્ટેન્ડિંગ કેમિસ્ટના હોદ્દા પર બઢતી આપવામાં આવી હતી. સદર પગારધોરણ તારીખ ૧.૧.૧૯૮૭ થી સુધારીને રૂ. ૧૭,૫૦૦-૨૨,૩૦૦ કરવામાં આવ્યું હતું.

પ. ઓઈલ એન્ડ નેચરલ ગેસ કોર્પોરેશન લિમિટેડના ઈ-૨ થી ઈ-૫ સ્તરના હોદ્દા ધરાવતા અધિકારીઓને એવી ફરિયાદ હતી કે તેઓને એવા પગારધોરણમાં મૂકવામાં આવ્યા હતા જે ઓઈલ ક્ષેત્રના અન્ય જાહેર ક્ષેત્રના એકમોના તેમના સમકક્ષ અધિકારીઓ કરતાં નીચા હતા. ઓઈલ એન્ડ નેચરલ ગેસ કોર્પોરેશન લિમિટેડ અને અન્ય પીએસયુ અધિકારીઓ વચ્ચેના પગારધોરણના આ તફાવતને કારણે ઓઈલ એન્ડ નેચરલ ગેસ કોર્પોરેશન લિમિટેડના અધિકારીઓમાં ઊંટુ અસંતોષ ઊભો થયો હતો, અને તેથી, બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સે તારીખ ૧૦.૫.૨૦૦૭ ના રોજ યોજાયેલી તેની ૧૬૬મી બેઠકમાં પગારધોરણ વચ્ચેની આ વિસંગતતાનો ઉકેલ લાવવાનો નિર્ણય લીધો હતો, અને તે મુજબ તારીખ ૨૭.૬.૨૦૦૭ નો હુકમ પસાર કર્યો હતો, જેમાં કર્મચારીઓનું પગારધોરણ તારીખ ૧.૧.૧૯૯૭ થી સુધારવામાં આવ્યું હતું. અરજદારોનો કેસ વધુમાં એવો છે કે અરજદારોએ તારીખ ૬.૨.૨૦૦૭ થી ઓએનજીસીમાંથી રાજીનામું આપ્યું હતું અને તેમનું રાજીનામું કોર્પોરેશન દ્વારા યોગ્ય રીતે સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું. તેમનો કેસ વધુમાં એવો છે કે તારીખ ૨૭.૬.૨૦૦૭ ના કચેરી હુકમ દ્વારા આપવામાં આવેલ લાભ અરજદારોને તારીખ ૬.૨.૨૦૦૭ થી સેવામાંથી રાજીનામું આપેલ હોવાના કારણોસર ના મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો, અને તે અનુસાર, સદર નકાર એ ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૪ અને ૧૬ ની વિરુદ્ધ હતો કારણ કે સામાવાળા દ્વારા સમાન વ્યક્તિઓ સાથે અસમાન વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો છે. અરજદારોનો કેસ વધુમાં એવો છે કે તારીખ

૨૭.૬.૨૦૦૭ ના હુકમ મુજબના લાભો નકારવામાં આવ્યા બાદ, અરજદારોએ સામાવાળાને રજૂઆતો કરી હતી, જોકે, તેનું કોઈ પરિણામ આવ્યું ન હતું અને તેથી હાલની અરજીઓ દાખલ કરેલ છે.

૬. અરજદારોના વિદ્વત્ પકીલે રજૂઆત કરી છે કે તારીખ ૨૭.૬.૨૦૦૭ ના હુકમ દ્વારા, કોર્પોરેશનના તમામ કર્મચારીઓને તારીખ ૧.૧.૨૦૦૭ થી ફક્ત-૩ હેઠળ નિર્ધારિત કર્યા મુજબ ગણતરી કરીને એકમુશ્ત તફાવતી વળતર દ્વારા વળતર આપવું જરૂરી હતું, અને આવા લાભો અરજદારોને નકારવામાં આવ્યા હતા. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારોને સદર લાભ માત્ર એ જ કારણોસર નકારવામાં આવ્યો છે કે તેઓએ તારીખ ૨.૬.૨૦૦૭ થી પોતાની સેવામાંથી રાજીનામું આપી દીધું છે. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે સદર નકાર એ સમાન વ્યક્તિઓ વચ્ચે ઉપ-વર્ગીકરણ સમાન છે કારણ કે જો તારીખ ૧.૧.૨૦૦૭ ના રોજ સેવા આપતા વ્યક્તિઓને લાભ આપવામાં આવ્યો હોય, તો સદર લાભ અરજદારને નકારી શકાય નહીં કારણ કે તેઓ પણ સંબંધિત સમયે સેવામાં હતા અને તે તારીખ પછી એટલે કે તારીખ ૬.૨.૨૦૦૭ થી જ રાજીનામું આપ્યું છે. પોતાની દલીલોના સમર્થનમાં, અરજદારોના વિદ્વત્ પકીલે (૧) એસ. શેષાયલમ અને અન્ય વિ. ચેરમેન, બાર કાઉન્સિલ ઓફ તમિલનાડુ અને અન્ય, જે (2014) 16 SCC 72 માં રિપોર્ટ થયેલ છે, અને (૨) રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય વિ. સેસિલ ડેનિસ સોલોમન અને અન્ય, જે

(2004) 9 SCC 461 માં રિપોર્ટ થયેલ છે, ના કેસોમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના બે ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો છે.

૭. બીજી તરફ, સામાવાળા તરફથી દલીલ કરતા, વિદ્રુત્ વકીલ શ્રી મહેતાએ એવી રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારો દ્વારા દાવો કરવામાં આવેલા લાભો તેઓએ પોતાની સેવામાંથી રાજીનામું આપી દીધું હોવાની હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને યોગ્ય રીતે જ નકારવામાં આવ્યા છે. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે અરજદારો દ્વારા આપવામાં આવેલું રાજીનામું પોતે જ એક અલગ વર્ગ સમાન છે, અને તે અનુસાર, તેઓ તારીખ ૨૭.૬.૨૦૦૭ ના હુકમ મુજબના લાભો મેળવવા માટે હકદાર ન હતા. પોતાની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, તેમણે રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય વિ. સેસિલ ડેનિસ સોલોમન અને અન્ય, જે (2004) 9 SCC 461 માં રિપોર્ટ થયેલ છે, ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો છે.

૮. આ કોર્ટે બંને પક્ષોની રજૂઆતો પર વિચારણા કરી છે. સ્વીકાર્યપણે, કોર્પોરેશનના સમાન સ્થિતિ ધરાવતા અન્ય તમામ કમ ચારીઓને તારીખ ૨૭.૬.૨૦૦૭ ના હુકમનો લાભ આપવામાં આવ્યો છે જે અરજદારોને નકારવામાં આવ્યો છે. આ લાભ નકારવાનું એકમાત્ર કારણ એ છે કે તેઓએ તારીખ ૬.૨.૨૦૦૭ ના રોજ પોતાની સેવામાંથી રાજીનામું આપ્યું છે. તારીખ

૧.૧.૨૦૦૭ પછી અરજદારોનું રાજીનામું અર્થહીન છે કારણ કે અરજદારો દ્વારા દાવો કરવામાં આવેલ લાભ તારીખ ૧.૧.૨૦૦૭ પહેલાના અને તેમના રાજીનામાની તારીખ પહેલાના સમયગાળાને લગતો છે. સહ-કર્મચારીઓને આપવામાં આવેલ લાભ અરજદારોને માત્ર એ જ કારણોસર નકારી શકાય નહીં કે તેઓએ તારીખ ૬.૨.૨૦૦૭ ના રોજ સેવામાંથી રાજીનામું આપ્યું હતું જ્યારે સદર સમયગાળો રાજીનામાની તારીખ પહેલાનો છે.

૯. ભારતના બંધારણનો અનુચ્છેદ ૧૪ જણાવે છે કે “કાયદા સમક્ષ સમાનતા.— રાજ્ય ભારતના રાજ્યક્ષેત્રની અંદર કોઈપણ વ્યક્તિને કાયદા સમક્ષ સમાનતા અથવા કાયદાના સમાન રક્ષણથી વંચિત રાખશે નહીં.”

અનુચ્છેદ ૧૪ વર્ગ કાયદાનો નિષેધ કરે છે પરંતુ તે વ્યાજબી વર્ગીકરણનો નિષેધ કરતો નથી. જોકે, વર્ગીકરણ “સ્વેચ્છાચારી, કૃત્રિમ કે છળકપટપૂર્ણ” હોવું જોઈએ નહીં પરંતુ તે કાયદા દ્વારા પ્રાપ્ત કરવા માંગતા ઉદ્દેશ્ય સાથે વાસ્તવિક અને નોંધપાત્ર સંબંધ, ન્યાયી અને વ્યાજબી સંબંધ પર આધારિત હોવું જોઈએ. જ્યાં સમાન વ્યક્તિઓ સાથે કોઈ વ્યાજબી આધાર વગર અલગ વ્યવહાર કરવામાં આવે છે ત્યાં અનુચ્છેદ ૧૪ લાગુ પડે છે. પરંતુ જ્યાં સમાન અને અસમાન વ્યક્તિઓ સાથે અલગ વ્યવહાર કરવામાં આવે છે ત્યાં અનુચ્છેદ ૧૪ લાગુ પડતો નથી. વર્ગ કાયદો એ છે જે મોટી સંખ્યામાં વ્યક્તિઓમાંથી સ્વેચ્છાચારી રીતે પસંદ કરાયેલા વ્યક્તિઓના વર્ગ પર ચોક્કસ વિશિષ્ટ

અધિકારો આપીને અયોગ્ય ભેદભાવ કરે છે, જે તમામ આપવામાં આવેલા વિશિષ્ટ અધિકારના સંબંધમાં સમાન સ્થિતિ ધરાવે છે અને જેમના પર વિશિષ્ટ અધિકાર એનાયત કરવામાં આવ્યો છે અને જે વ્યક્તિઓને અનુકૂળ ગણવામાં આવ્યા નથી તેમની વચ્ચે, એકને સમાવવા અને બીજાને આવા વિશિષ્ટ અધિકારમાંથી બાકાત રાખવાને વાજબી ઠેરવતો કોઈ વ્યાજબી તફાવત કે નોંધપાત્ર ભેદ શોધી શકાતો નથી.

૧૦. ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૪ દ્વારા નિર્ધારિત વર્ગીકરણમાંથી પસાર થતાં, એમાં કોઈ શંકા નથી કે અવ્યાજબી વર્ગીકરણ એ ભારતના નાગરિકને આપવામાં આવેલા મૂળભૂત અધિકારોમાં હસ્તક્ષેપ કરવા સમાન બનશે. હાલના કેસમાં આ સિદ્ધાંત લાગુ કરતી વખતે, તે જોઈ શકાય છે કે અરજદારો અન્ય સહ-કર્મચારીઓ સાથે તારીખ ૧.૧.૨૦૦૭ ના રોજ સેવામાં હતા. તારીખ ૨૭.૬.૨૦૦૭ ના હુકમ દ્વારા આપવામાં આવેલા લાભો અરજદારોના રાજીનામાની તારીખ પહેલાના સમયગાળાને લગતા છે. કલ્પનાના કોઈપણ આયામ દ્વારા, સમાન સ્થિતિ ધરાવતા અન્ય કર્મચારીઓને આપવામાં આવેલો લાભ અરજદારોને એવા કારણોસર નકારી શકાય નહીં કે તેઓએ તારીખ ૧.૧.૨૦૦૭ પછી એટલે કે તારીખ ૬.૨.૨૦૦૭ ના રોજ રાજીનામું આપ્યું છે. સંસાર ચંદ અત્રી વિ. પંજાબ રાજ્ય અને અન્ય (ઉપરોક્ત) અને રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા અને અન્ય વિ. સેસિલ ડેનિસ સોલોમન અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના

કેસમાં આપવામાં આવેલા ચુકાદાઓ આ કેસની હકીકતોને પૂરેપૂરા લાગુ પડે છે. આ બંને ચુકાદાઓમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે વર્ગની અંદર વર્ગીકરણને ત્યાં સુધી જ માન્ય વર્ગીકરણ ગણી શકાય જો તે કોઈ વાસ્તવિક અને નોંધપાત્ર કારણો પર આધારિત હોય.

૧૧. અન્ય સહ-કર્મચારીઓને આપવામાં આવેલા લાભો અરજદારોને ફગાવી દેતી વખતે હાલના કેસમાં આવા કોઈ વ્યાજબી કારણો દર્શાવવામાં આવ્યા નથી.

૧૨. સામાવાળાના વિદ્વત્ પકીલે રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય વિ. સેસિલ ડેનિસ સોલોમન અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો છે, જેના પર અરજદારો દ્વારા પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. એ જોઈ શકાય છે કે આ ચુકાદો આ કેસની હકીકતો માટે સુસંગત નથી કારણ કે તે વ્યક્તિના સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ પછી પેન્શન નિર્ધારણ સાથે સંબંધિત છે. જો કોઈ વ્યક્તિ સેવામાંથી સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ લે છે, તો તે તે જ પેન્શન લાભોનો દાવો કરી શકતો નથી જે વચનિવૃત્તિ પછી નિવૃત્ત થયેલા અન્ય સહ-કર્મચારીઓને ઉપલબ્ધ થઈ શકે. બીજી બાજુ, અરજદારો દ્વારા દાવો કરવામાં આવેલા લાભો એવા સમયગાળાને લગતા છે જ્યારે તેઓ અન્ય સહ-કર્મચારીઓ સાથે સેવામાં હતા.

૧૩. પૂર્વોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, આ બંને અરજીઓ મંજૂર કરવામાં આવે છે. રૂલ આપોઆપ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

(મોહિન્દર પાલ, ન્યાયમૂર્તી)

મંડોર

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.